

سرشناسه: سبطی، هامون، ۱۳۵۲
 عنوان و نام پدیدآور: زبان فارسی، هامون سبطی.
 مشخصات نشر: تهران: دریافت، ۱۳۹۱
 مشخصات ظاهری: ۴۲۰ ص.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۱۹۳-۲۸-۱
 وضعیت فهرست نویسی: فیفا
 موضوع: فارسی-- راهنمای آموزشی
 موضوع: ادبیات فارسی-- راهنمای آموزشی
 موضوع: فارسی-- دستور-- راهنمای آموزشی
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ ۲۴ س/۲۶ PIR
 رده بندی دیویی: ۴۰/۷
 شماره کتایشناسی ملی: ۳۰۰۶۸۵۸

عنوان کتاب:	زبان فارسی
نویسنده:	دکتر هامون سبطی
طراح جلد:	مجید اکبری
صفحه آرایی و نظارت فنی بر چاپ:	مهندس مجید اسمعیلی زارع
ناشر:	نشر دریافت
لیتوگرافی:	پارسین
چاپ و صحافی:	عصر انتظار
نوبت چاپ:	اول - ۱۳۹۱
شمارگان:	۳۰۰۰ جلد
بها:	۱۹۰۰۰۰ ریال
تلفن دفتر نشر:	۰۲۱ - ۶۶۴۹۲۱۸۹ ۰۲۱ - ۶۶۴۱۲۷۸۵ ۰۹۱۹ - ۴۵۷۷۹۰۷
صندوق پستی:	تهران ۸۸۴۴-۱۴۱۵۵
نشانی اینترنتی:	www.Daryaft-Pub.com
نشانی پست الکترونیک:	Info@Daryaft-Pub.com

به نامر دانای توانا

پیش‌گفتار

زبان

رمزآمیزترین آفریده‌ی انسان. اگر خدا انسان را آفرید، انسان هم زبان را آفرید و هم چنان که خداوند در انسان به‌شگفتی نگریست، انسان نیز هزاران سال در بهت این آفرینه‌ی رازوار خود فرورفت تا سرانجام از بهت و خیرگی بیرون آمد و با خود گفت: «باید بدانم؛ باید از راز آن چه گویا خود ساخته‌ام. آگاه شوم.» و نشست و اندیشید؛ اندیشید؛ اندیشید تا ناگاه به رازی بزرگ‌تر پی برد؛ رازی که بهت‌زدگی‌اش را دوچندان کرد؛ او هنگام اندیشیدن با خود حرف می‌زد! در دلش آرام با خود سخن می‌گفت و گویا اندیشیدن یعنی همان سخن گفتن بی‌صدا با خود. و این‌جا بود که زبان برای او مهم‌تر از آنی شد که بود. زبان نه فقط راه ارتباط او با هم‌نوعانش بلکه ابزار اندیشه و تفکر او بود.

اندیشه و تفکر

این والاترین برتری انسان بر دیگر موجودات این تنها جنگ‌افزار آدمی در نبرد با سپاه نادانی‌ها، خرافه‌پرستی‌ها، دروغ‌ها و ناراستی‌ها. پس گرامی‌اش داشت و بر ما ایرانیان است که گرامی‌اش بداریم. زبان را می‌گوییم؛ زبان مادری‌مان را. زبانی که هزاران سال تجربه‌های تلخ و شیرین مردم این سرزمین را در سینه‌ی خود نقش بسته‌است. زبانی که با آن، بزرگ‌مردان میهنمان خطر به اندیشیدن کرده‌اند. خردمردانی چون بزرگ‌مهر، بُرزویه، بوعلی، فردوسی، خیام، رازی، حافظ و ... که اگر گاهی هم به اجبار یا اقتضای روزگار به عربی نوشته‌اند اما بی‌گمان در دل فارسی حرف زده‌اند و فارسی اندیشیده‌اند! پس بیایید ما نیز زبانمان را بیش‌تر بشناسیم و به کمک آن بهتر بیندیشیم تا ایرانیان بهتری باشیم!

و اما درباره‌ی این کتاب:

هدف اصلی این کتاب، بیان عمیق و دقیق مطالبی از کتاب‌های زبان فارسی سه سال دبیرستان است که در آزمون سراسری مطرح می‌شوند. ترتیب آموزش مطالب در این کتاب هماهنگ با ترتیب مطالب در کتاب زبان فارسی ۱۳ (سال سوم دبیرستان) است که امکان مطالعه‌ی درس‌به‌درس را به شما می‌دهد. در این کتاب علاوه بر تست‌های برگزیده‌ی آزمون سراسری، تعاونی سنجش، المپیادهای ادبی و دانشگاه آزاد، پرسش‌های چهارگزینه‌ای بسیاری طراحی شده‌است تا از این راه، خلأ تست‌های تألیفی هم‌سنگ با تست‌های آزمون سراسری تا حد زیادی پر شود.

با این که نگاه من در این کتاب به آزمون سراسری بوده‌است، اما هم‌چنان دید تحلیلی و علمی را در آموزش مطالب حفظ کرده‌ام و هر جا که ممکن بوده‌است شما را با گوشه‌ای از ظرافت‌ها و ظرفیت‌های زبان فارسی آشنا نموده‌ام و هر جا که تنگنای کنکور مجال این کار را از من گرفت، به شما نشانی مطلب را در کتاب «زبان فارسی، راهبردهای یاددهی و یادگیری» داده‌ام تا

۱- مربوط به رشته‌های غیرعلوم انسانی. البته مطالب کتاب زبان فارسی رشته‌ی علوم انسانی با دیگر رشته‌ها تفاوت زیادی ندارد و این کتاب برای دانش‌آموزان عزیز رشته‌ی علوم انسانی نیز کاملاً قابل‌استفاده است و نیاز آن‌ها را در پاسخ‌گویی به پرسش‌های آزمون سراسری برآورده می‌کند. فقط ترتیب درس‌ها در این کتاب و کتاب درسی این عزیزان متفاوت است.

۲- نوشته‌ی هامون سبطی و غلامرضا عمرانی. که ابتدا در انتشارات اندیشه‌سازان به‌چاپ رسید و در حال حاضر انتشارات مبتکران نشر آن را به‌عهده دارد. در این دو جلد کتاب، مبحث‌های دستوری به شکل کاملاً پایهای آموزش داده‌شده‌است و به‌جای تست، تمرین‌های فراوان و گوناگونی در آن مطرح شده‌است که مطالعه‌ی آن برای داوطلبان به‌ویژه از سال سوم دبیرستان، بسیار سودمند است.

برای درک عمیق‌تر و گسترده‌تر مفاهیم و حل تمرین‌های بیش‌تر از این کتاب راه‌گشا بهره ببرید.
امیدوارم که خواندن این کتاب - و دیگر کتاب‌های نشر دریافت - راهی باشد برای رهاشدن شما و همه‌ی دانش‌آموزان کشورمان از زجر حفظ‌کردن و آشنا شدن با لذت دریافتن!

به این امید
ما مون سبلی

بدون محبت هم‌کاران ارجمندم خانم **معصومه عمین**، آقایان **محمد امیرسلیمانی**،
امیرحسین شامی و **دکتر مرتضی حسن‌زاده** که ویراستاری علمی، زبانی و فنی این
کتاب را برعهده گرفتند و تلاش دوست صاحب ذوقم جناب آقای مجید اکبری
که طراحی جلد و نظارت فنی این کتاب بر دوش ایشان بوده‌است و هم‌چنین
جناب آقای مه‌دس محمد اسمعیلی زارع که مانند همیشه تنظیمات فنی و
صفحه‌آرایی کتاب را به بهترین شکلی به‌انجام رسانیده‌اند، این اثر به سرانجام
نمی‌رسید.
از این عزیزان سپاسگزارم.

تعریف نمادهای به‌کار رفته در این کتاب

۱- درس: بیان تعریف‌ها یا مطالب پایه‌ای

۲- نکته: زیرموضوع‌های مربوط به یک موضوع اصلی یا راه‌های میان‌بر

۳- توجه: توضیح نکته‌هایی که با بدفهمی همراهند یا باعث اشتباه می‌شوند

۴- به‌یاد بسپاریم: بیان موارد پرکاربرد

۵- یادآوری: آ- بیان نکته‌های گفته‌شده یا مطالب سال‌های گذشته

ب- بیان ارتباط میان مفهوم‌های جدید و مفهوم‌های قبلی

۶- راهنمایی: بیان نکته‌ای که در رسیدن به پاسخ سؤال راه‌گشاست، قبل از بیان مستقیم راه‌حل و پاسخ

فهرست

درس اول

ولجها

- گام اول، پرسش و پاسخ ۱
- گام دوم، تست‌های آموزشی ۷
- دوره‌ی نکته‌های پرکاربرد ۱۶
- گام سوم، آزمون ۱۷

قاعده‌های زبان

- گام اول، پرسش و پاسخ ۱۹
- گام دوم، تست‌های آموزشی ۲۵
- دوره‌ی نکته‌های پرکاربرد ۳۰
- گام سوم، آزمون ۳۱

درس دوم

جمله‌ها

- گام اول، پرسش و پاسخ ۳۵
- گام دوم، تست‌های آموزشی ۴۱
- دوره‌ی نکته‌های پرکاربرد ۴۷
- گام سوم، آزمون ۴۸

تکواژها

- گام اول، پرسش و پاسخ ۵۲
- گام دوم، تست‌های آموزشی ۵۶
- دوره‌ی نکته‌های پرکاربرد ۸۰
- گام سوم، آزمون ۸۲

درس سوم

ویرایش

- گام اول، پرسش و پاسخ ۸۸
- گام دوم، تست‌های آموزشی ۱۰۵
- دوره‌ی نکته‌های پرکاربرد ۱۲۴
- گام سوم، آزمون ۱۳۶
- دور از چشم کنکور ۱۳۲

درس‌های چهارم تا ششم

- گام دوم، تست‌های آموزشی ۱۳۴
- دوره‌ی نکته‌های پرکاربرد ۱۴۴
- گام سوم، آزمون ۱۴۵

درس‌های هفتم و هشتم

گروه فعلی

- گام اول، پرسش و پاسخ ۱۴۹
- گام دوم، تست‌های آموزشی ۱۵۵
- دوره‌ی نکته‌های پرکاربرد ۱۶۴
- گام سوم، آزمون ۱۶۶

درس نهم

جمله‌ی ساده و اجزای آن

- گام اول، پرسش و پاسخ ۱۷۱
- گام دوم، تست‌های آموزشی ۱۹۲
- دوره‌ی نکته‌های پرکاربرد ۲۳۳
- گام سوم، آزمون ۲۳۶

درس‌های دهم تا دوازدهم

- گام دوم، تست‌های آموزشی ۲۴۳
- گام سوم، آزمون ۲۵۰

درس‌های سیزدهم تا شانزدهم

گروه اسمی

- گام اول، پرسش و پاسخ ۲۵۳
- گام دوم، تست‌های آموزشی ۲۷۵
- دوره‌ی نکته‌های پرکاربرد ۳۰۸
- گام سوم، آزمون ۳۱۰

درس‌های هفدهم تا بیست و چهارم

ساختمان واژه‌ها

- گام اول، پرسش و پاسخ ۳۱۸
- گام دوم، تست‌های آموزشی ۳۳۲
- دوره‌ی نکته‌های پرکاربرد ۳۶۸
- گام سوم، آزمون ۳۶۹